

TỔNG HỢP LÝ THUYẾT GÓC LƯỢNG GIÁC - GTLG

A. GTLG GÓC LƯỢNG GIÁC

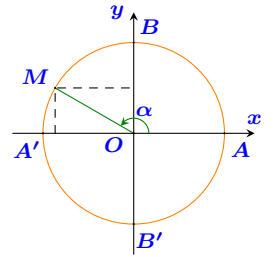
☑ Đổi đơn vị đo: $1 \text{ vòng} = 360^\circ = 2\pi \text{ rad}$, $180^\circ = \pi \text{ rad}$

Độ	0°	30°	45°	60°	90°	120°	135°	150°	180°
Radian	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{2}$	$\frac{2\pi}{3}$	$\frac{3\pi}{4}$	$\frac{5\pi}{6}$	π

☑ Độ dài cung tròn bán kính R số đo α rad là $l = R\alpha$.

☑ Điểm biểu diễn góc lượng giác α lên đường tròn lượng giác là M . Khi đó M cũng biểu diễn các góc lượng giác $\alpha + k2\pi$.

Góc α và β có chung điểm biểu diễn khi $\alpha - \beta = k2\pi$ (chẵn lần π)

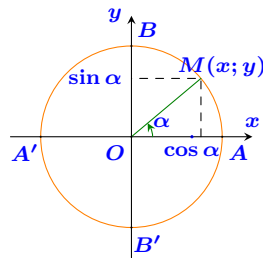
Định nghĩa GTLG

☑ $\cos \alpha = x$

☑ $\sin \alpha = y$

☑ $\tan \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = \frac{y}{x}$

☑ $\cot \alpha = \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha} = \frac{x}{y}$

Các công thức lượng giác cơ bản

☑ $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$

☑ $1 + \tan^2 \alpha = \frac{1}{\cos^2 \alpha} \left(\alpha \neq \frac{\pi}{2} + k\pi, k \in \mathbb{Z} \right)$

☑ $1 + \cot^2 \alpha = \frac{1}{\sin^2 \alpha} \left(\alpha \neq k\pi, k \in \mathbb{Z} \right)$

☑ $\tan \alpha \cdot \cot \alpha = 1 \left(\alpha \neq \frac{k\pi}{2}, k \in \mathbb{Z} \right)$

Chú ý: $\tan \alpha$ xác định khi $\alpha \neq \frac{\pi}{2} + k\pi$ ($k \in \mathbb{Z}$) và $\cot \alpha$ xác định khi $\alpha \neq k\pi$ ($k \in \mathbb{Z}$).

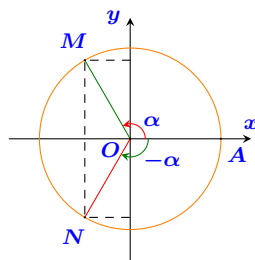
cos đối

☑ $\cos(-\alpha) = \cos \alpha$

☑ $\sin(-\alpha) = -\sin \alpha$

☑ $\tan(-\alpha) = -\tan \alpha$

☑ $\cot(-\alpha) = -\cot \alpha$

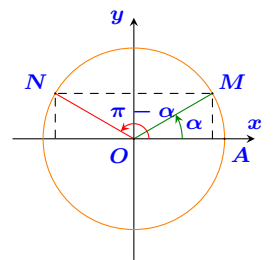
sin bù

☑ $\sin(\pi - \alpha) = \sin \alpha$

☑ $\cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha$

☑ $\tan(\pi - \alpha) = -\tan \alpha$

☑ $\cot(\pi - \alpha) = -\cot \alpha$

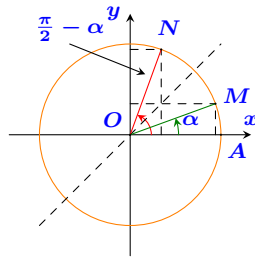
phụ chéo

☑ $\sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \cos \alpha$

☑ $\cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \sin \alpha$

☑ $\tan\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \cot \alpha$

☑ $\cot\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \tan \alpha$

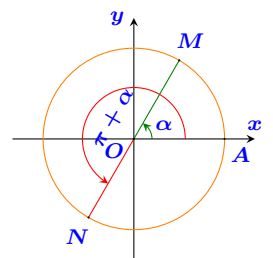
$\pm \pi$ tan, cot

☑ $\sin(\pi + \alpha) = -\sin \alpha$

☑ $\cos(\pi + \alpha) = -\cos \alpha$

☑ $\tan(\pi + \alpha) = \tan \alpha$

☑ $\cot(\pi + \alpha) = \cot \alpha$

B. CÔNG THỨC LƯỢNG GIÁC

1. Công thức cộng

Công thức cộng

$$\begin{aligned} \checkmark \cos(a-b) &= \cos a \cos b + \sin a \sin b. & \checkmark \cos(a+b) &= \cos a \cos b - \sin a \sin b. \\ \checkmark \sin(a-b) &= \sin a \cos b - \sin b \cos a. & \checkmark \sin(a+b) &= \sin a \cos b + \sin b \cos a. \\ \checkmark \tan(a-b) &= \frac{\tan a - \tan b}{1 + \tan a \tan b}. & \checkmark \tan(a+b) &= \frac{\tan a + \tan b}{1 - \tan a \tan b}. \end{aligned}$$

Trường hợp đặc biệt

$$\begin{aligned} \checkmark \sin x + \cos x &= \sqrt{2} \sin\left(x + \frac{\pi}{4}\right) = \sqrt{2} \cos\left(x - \frac{\pi}{4}\right). \\ \checkmark \sqrt{3} \sin x + \cos x &= 2 \sin\left(x + \frac{\pi}{6}\right) = 2 \cos\left(x - \frac{\pi}{3}\right). \\ \checkmark \sin x + \sqrt{3} \cos x &= 2 \sin\left(x + \frac{\pi}{3}\right) = 2 \cos\left(x - \frac{\pi}{6}\right). \end{aligned}$$

2. Công thức nhân đôi

Công thức nhân đôi

$$\begin{aligned} \checkmark \sin 2a &= 2 \sin a \cos a. \\ \checkmark \cos 2a &= \cos^2 a - \sin^2 a = 2 \cos^2 a - 1 = 1 - 2 \sin^2 a. \\ \checkmark \tan 2a &= \frac{2 \tan a}{1 - \tan^2 a}. \end{aligned}$$

Công thức hạ bậc

$$\begin{aligned} \checkmark \sin^2 a &= \frac{1 - \cos 2a}{2}. \\ \checkmark \cos^2 a &= \frac{1 + \cos 2a}{2}. \\ \checkmark \tan^2 a &= \frac{1 - \cos 2a}{1 + \cos 2a}. \end{aligned}$$

A Áp dụng công thức cộng cho $3a = a + 2a$, ta có công thức nhân ba:

Công thức nhân ba

$$\begin{aligned} \checkmark \sin 3a &= 3 \sin a - 4 \sin^3 a. & \checkmark \tan 3a &= \frac{3 \tan a - \tan^3 a}{1 - 3 \tan^2 a}. \\ \checkmark \cos 3a &= 4 \cos^3 a - 3 \cos a. \end{aligned}$$

3. Công thức biến đổi tích thành tổng

Công thức tích thành tổng

$$\begin{aligned} \checkmark \cos a \cos b &= \frac{1}{2} [\cos(a-b) + \cos(a+b)]. \\ \checkmark \sin a \sin b &= \frac{1}{2} [\cos(a-b) - \cos(a+b)]. \\ \checkmark \sin a \cos b &= \frac{1}{2} [\sin(a-b) + \sin(a+b)]. \end{aligned}$$

4. Công thức biến đổi tổng thành tích

Công thức biến đổi tổng thành tích được xây dựng bằng cách $a = \frac{a+b}{2}, b = \frac{a-b}{2}$ trong công thức biến đổi tích thành tổng.

Công thức tổng thành tích

$$\begin{aligned} \checkmark \cos a + \cos b &= 2 \cos \frac{a+b}{2} \cos \frac{a-b}{2}. & \checkmark \cos a - \cos b &= -2 \sin \frac{a+b}{2} \sin \frac{a-b}{2}. \\ \checkmark \sin a + \sin b &= 2 \sin \frac{a+b}{2} \cos \frac{a-b}{2}. & \checkmark \sin a - \sin b &= 2 \cos \frac{a+b}{2} \sin \frac{a-b}{2}. \end{aligned}$$

C. HÀM SỐ LƯỢNG GIÁC

Hàm số chẵn, hàm số lẻ

- ☑ Hàm số $f(x)$ được gọi là **hàm số chẵn** nếu $\forall x \in \mathcal{D}$ thì $-x \in \mathcal{D}$ và $f(-x) = f(x)$. Đồ thị của một **hàm số chẵn** nhận **trục tung** là trục đối xứng.
- ☑ Hàm số $f(x)$ được gọi là **hàm số lẻ** nếu $\forall x \in \mathcal{D}$ thì $-x \in \mathcal{D}$ và $f(-x) = -f(x)$. Đồ thị của một **hàm số lẻ** nhận **gốc tọa độ** là tâm đối xứng.

Các hàm số $y = \sin x$, $y = \tan x$, $y = \cot x$ là hàm số **lẻ**, hàm số $y = \cos x$ là hàm số **chẵn**.

Hàm số tuần hoàn

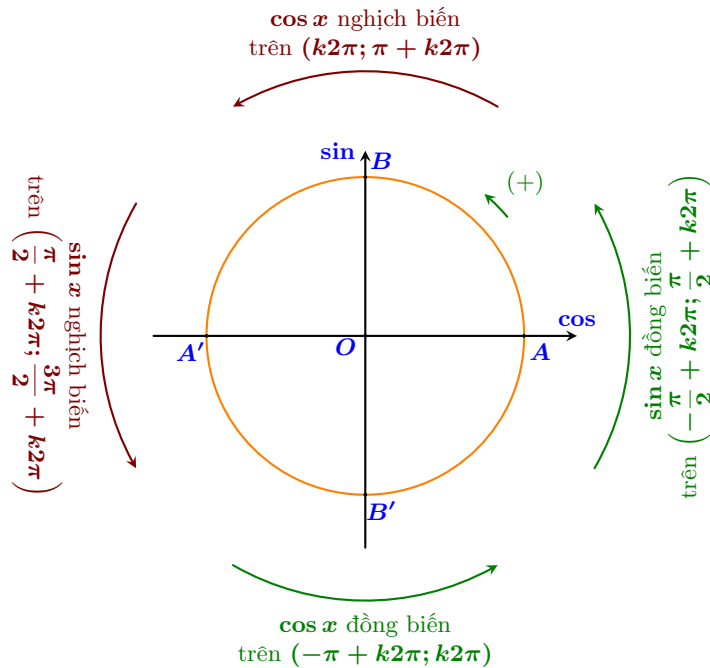
⚡ ĐỊNH NGHĨA 0.1. Hàm số $y = f(x)$ có tập xác định $\mathcal{D}$ được gọi là **hàm số tuần hoàn** nếu tồn tại số $T \neq 0$ sao cho với mọi $x \in \mathcal{D}$ ta có:

- ☑ $x + T \in \mathcal{D}$ và $x - T \in \mathcal{D}$;
- ☑ $f(x + T) = f(x)$.

Số T dương nhỏ nhất thỏa mãn các điều kiện trên (nếu có) được gọi là **chu kỳ** của hàm số tuần hoàn đó.

Các hàm số $y = A \sin \omega x$ và $y = A \cos \omega x$ ($\omega > 0$) là những hàm số tuần hoàn với chu kỳ $T = \frac{2\pi}{\omega}$.

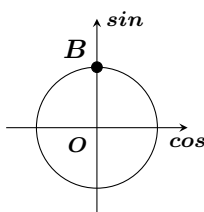
Các hàm số $y = A \tan \omega x$ và $y = A \cot \omega x$ ($\omega > 0$) là những hàm số tuần hoàn với chu kỳ $T = \frac{\pi}{\omega}$.

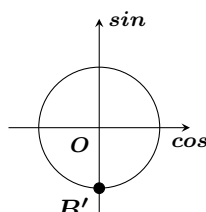
D. PHƯƠNG TRÌNH LƯỢNG GIÁC

Phương trình $\sin x = a$.

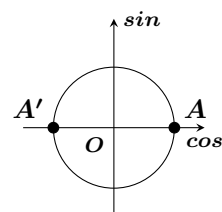
- ☑ Trường hợp $a > 1$ hoặc $a < -1$ phương trình vô nghiệm.
- ☑ Trường hợp $a \in \{-1; 0; 1\}$.

$$\sin x = 1 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{2} + k2\pi$$

$$\sin x = -1 \Leftrightarrow x = -\frac{\pi}{2} + k2\pi$$

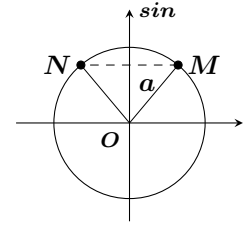

$$\sin x = 0 \Leftrightarrow x = k\pi$$

☑ Trường hợp $a \in \left\{ \pm \frac{1}{2}; \pm \frac{\sqrt{2}}{2}; \pm \frac{\sqrt{3}}{2} \right\}$ hoặc $a \in (-1; 1)$. Ta bấm máy **SHIFT** **SIN** để tìm góc α hoặc β° .

① Công thức theo đơn vị rad: $\sin x = \sin \alpha \Leftrightarrow \begin{cases} x = \alpha + k2\pi \\ x = \pi - \alpha + k2\pi \end{cases}, k \in \mathbb{Z}$

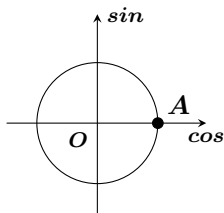
② Công thức theo đơn vị độ: $\sin x = \sin \beta^\circ \Leftrightarrow \begin{cases} x = \beta^\circ + k360^\circ \\ x = 180^\circ - \beta^\circ + k360^\circ \end{cases}, k \in \mathbb{Z}$

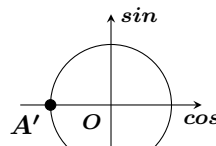
Phương trình $\cos x = a$.

☑ Trường hợp $a > 1$ hoặc $a < -1$ phương trình vô nghiệm.

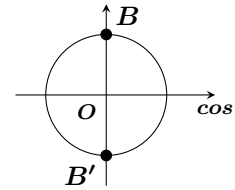
☑ Trường hợp $a \in \{-1; 0; 1\}$.

$$\cos x = 1 \Leftrightarrow x = k2\pi$$

$$\cos x = -1 \Leftrightarrow x = \pi + k2\pi$$

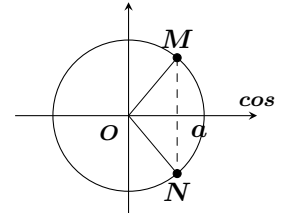

$$\cos x = 0 \Leftrightarrow x = \frac{\pi}{2} + k\pi$$

☑ Trường hợp $a \in \left\{ \pm \frac{1}{2}; \pm \frac{\sqrt{2}}{2}; \pm \frac{\sqrt{3}}{2} \right\}$ hoặc $a \in (-1; 1)$. Ta bấm máy **SHIFT** **COS** để tìm góc α hoặc β° tương ứng.

① Công thức theo đơn vị rad: $\cos x = \cos \alpha \Leftrightarrow \begin{cases} x = \alpha + k2\pi \\ x = -\alpha + k2\pi \end{cases}, k \in \mathbb{Z}$

② Công thức theo đơn vị độ: $\cos x = \cos \beta^\circ \Leftrightarrow \begin{cases} x = \beta^\circ + k360^\circ \\ x = -\beta^\circ + k360^\circ \end{cases}, k \in \mathbb{Z}$

Phương trình $\tan x = a$ và $\cot x = b$.

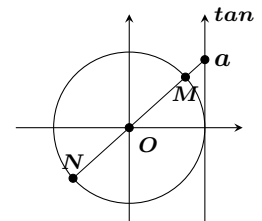
☑ Trường hợp $a \in \left\{ 0; \pm \frac{\sqrt{3}}{3}; \pm 1; \pm \sqrt{3} \right\}$ hoặc a bất kì. Ta bấm máy **SHIFT** **TAN** để tìm góc α hoặc β° tương ứng.

① Công thức theo đơn vị rad:

$$\tan x = \tan \alpha \Leftrightarrow x = \alpha + k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

② Công thức theo đơn vị độ:

$$\tan x = \tan \beta^\circ \Leftrightarrow x = \beta^\circ + k180^\circ, k \in \mathbb{Z}$$

★ Phương trình $\cot x = b$. $b \in \left\{ \pm \frac{\sqrt{3}}{3}; \pm 1; \pm \sqrt{3} \right\}$ hoặc b bất kì. Ta bấm máy **SHIFT** **TAN** $\left[\frac{1}{b} \right]$ để tìm góc α hoặc β° tương ứng. Riêng $b = 0$ thì $\alpha = \frac{\pi}{2}$. Công thức nghiệm tương tự phương trình $\tan x = a$